

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 31 stycznia 2014 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznał K. S. dodatkowo kwotę 7.744 zł tytułem jednorazowego odszkodowania w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 6 sierpnia 2010 roku (pkt I wyroku); oddalił odwołanie w pozostałym zakresie (pkt II) oraz zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz K. S. kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt III).

Powyższe orzeczenie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych.

Zaskarżoną decyzją z dnia 2 marca 2012 roku pozwany przyznał wnioskodawcy prawo do jednorazowego odszkodowania w kwocie 3.225 zł za 5% stałego uszczerbku na zdrowiu spowodowanego wypadkiem przy pracy z dnia 8 czerwca 2010 roku. Uszczerbek ustalono z poz. 130a tabeli uszczerbkowej. Wnioskodawca pracował jako operator maszyny (młyna mielącego drut), na skutek wybuchu kontenera doznał rozległych oparzeń całego ciała. Zdarzenie uznano za wypadek przy pracy. U wnioskodawcy występują będące następstwem wypadku blizny pooparzeniowe tułowia obu kończyn górnych i dolnych. Blizny te są pozostałością oparzeń stopnia IV III i II B obejmujących całą grubość skóry, wygojonych częściowo samoistnie przez ziarninowanie i nabłonkowanie, częściowo przez ich pokrycie wolnymi przeszczepami skóry. Blizny te zajmują obecnie następującą część powierzchni ciała: tułów – 10%, kończyna górna prawa – 1%, kończyna górna lewa – 1%, kończyna dolna prawa – 8%, kończyna dolna lewa – 2%. W wyniku wypadku przy pracy u wnioskodawcy doszło do rozległych oparzeń całego ciała w obrębie twarzy, tułowia, kończyn górnych i dolnych. Spośród oparzeń – 16% powierzchni ciała obejmowały oparzenia stopnia II i (...), które wygoiły się bez pozostawienia widocznych blizn, tj. które nie stanowiły długotrwałego uszczerbku na zdrowiu i obecnie nie skutkują uszkodzeniem skóry; 22% powierzchni ciała obejmowały oparzenia stopnia (...), III i IV które wygoiły z pozostawieniem widocznych blizn, które skutkują trwałym uszkodzeniem skóry w ponad 1/5 powierzchni i stanowią trwały uszczerbek na zdrowiu. Uszczerbek na zdrowiu wnioskodawcy z tego tytułu, oceniany przez analogię na podst. poz. 192 załącznika, wynosi: 8% trwający około 3 miesiące po wypadku; 11% stały uszczerbek na zdrowiu (dożywotni). Wypadek przy pracy nie spowodował uszczerbku u wnioskodawcy w zakresie narządu wzroku, w zakresie chirurgicznym ogólnym, pulmonologicznym, ani psychiatrycznym.

Stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie dokumentów i w zakresie wysokości uszczerbku na zdrowiu wnioskodawcy – na podstawie opinii biegłych. Sąd oparł się na wszystkich opiniach, bowiem są one wyczerpujące i zawierają uzasadnienie wniosków. Kluczowa w sprawie jest opinia biegłego z zakresu chirurgii plastycznej, ustalająca uszczerbek na zdrowiu wnioskodawcy oraz rozróżniająca charakter tego uszczerbku (trwający 3 miesiące po wypadku i stały – dożywotni).

Sąd, oceniając opinię, nie znalazł podstaw do kwestionowania merytorycznych ustaleń biegłego C. D. (1), zwłaszcza, że biegły dodatkowo ustosunkował się do zarzutów w dodatkowej pisemnej opinii. Sąd zważył jednak, iż biegły błędnie używa ustawowego sformułowania o „długotrwałym” uszczerbku wnioskodawcy (8%), chociaż ten zakres uszczerbku utrzymywał się przez około 3 miesiące po wypadku (a nie 6 m-cy, jak wymaga ustawa).

Sąd Rejonowy nie podzielił stanowiska organu rentowego, iż ze względu na charakter uszczerbku wnioskodawcy – tj. oparzenia skóry, brak jest podstaw do przyznania odszkodowania z tego tytułu, bowiem brak jest „upośledzenia funkcji” organu czy narządu. Opinia biegłego jest w tym zakresie bardzo analityczna i wyczerpująca. Z jej uzasadnienia wynika, iż skóra, jako największy narząd ludzkiego ciała, jest narządem wielofunkcyjnym, o podstawowym znaczeniu dla czynności życiowych organizmu. Każdy jej ubytek, nawet zagojony, upośledza jej liczne czynności fizjologiczne (ochronne, immunologiczne, termoregulacyjne, hormonalne, receptorowe), dlatego – jak wskazał biegły – rozległe blizny pooparzeniowe, będące wygojonymi powierzchniami martwiczych ubytków oparzeniowych skóry, są trwałym ubytkiem tego narządu ciała, stanowiącym w istocie jego częściową amputację.

Biegły wskazał dodatkowo, iż rozpoznanie w tym zakresie, dokonane przez lekarza-orzecznika, jest niezgodne ze stanem faktycznym („nie powodujące patologicznych następstw zaburzających sprawność organizmu”) ale też niezgodne z istniejącym stanem wiedzy medycznej co do oparzeń, który stwierdza, iż w każdym przypadku oparzenia dotyczącego co najmniej 20% powierzchni skóry rozwija się choroba oparzeniowa, mająca charakter ogólnoustrojowy i nie kończąca się z chwilą zagojenia skórnych ubytków.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, iż odwołanie wnioskodawcy zasługiwało na uwzględnienie.

Za niesporne w sprawie Sąd uznał, że zdarzenie z udziałem wnioskodawczyni jest wypadkiem przy pracy. Osią sporu w rozpoznawanej sprawie było ustalenie wysokości rzeczywistego stałego uszczerbku na zdrowiu, będącego skutkiem wskazanego wypadku.

Zgodnie z treścią art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. 2009, Nr 167, poz. 1322 ze zm.) ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie. Za stały uszczerbek na zdrowiu uznaje się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy (art. 11 ust. 2 powołanej ustawy), zaś za długotrwały – upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie. Dlatego brak podstaw, w świetle opinii z zakresu chirurgii plastycznej, przyjęcia 19% uszczerbku, bowiem 8% to uszczerbek trwający około 3 miesięcy po wypadku.

Dla oceny stopnia uszczerbku na zdrowiu i ustalenia uprawnień wnioskodawcy ma zastosowanie rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz. U. 2002 r., Nr 234, poz. 1974 ze zm.). Poz. 192 przewiduje, iż za choroby skóry w zależności od lokalizacji, rozległości i natężenia zmian uszczerbek wynosić może 0 – 50%.

Przepisy te stosuje się w sprawie przez analogię. Zgodnie z § 8 ust. 2. rozporządzenia jeżeli dla danego rodzaju uszczerbku ocena procentowa określa dolną i górną granicę stopnia uszczerbku na zdrowiu, lekarz orzecznik określa stopień tego uszczerbku w tych granicach, biorąc pod uwagę obraz kliniczny, stopień uszkodzenia czynności organu, narządu lub układu oraz towarzyszące powikłania. Zgodnie z ust. 3 jeżeli w ocenie procentowej brak jest odpowiedniej pozycji dla danego przypadku, lekarz orzecznik ocenia ten przypadek według pozycji najbardziej zbliżonej. Można ustalić stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w procencie niższym lub wyższym od przewidywanego w danej pozycji, w zależności od różnicy występującej między ocenianym stanem przedmiotowym a stanem przewidzianym w odpowiedniej pozycji oceny procentowej.

Sąd dokonał weryfikacji ustaleń Lekarza Orzecznika ZUS, a także Komisji Lekarskiej ZUS, które stanowiły podstawę wydania zaskarżonej decyzji. Weryfikacja zaskarżonej decyzji wymagała odniesienia się do opinii biegłego powołanego przez Sąd w toku niniejszego postępowania. Uszczerbek stały wnioskodawcy wskutek wypadku wynosi 11%, oceniany per analogiam na podstawie poz. 192 tabeli.

Uwzględniając całokształt przytoczonych powyżej okoliczności na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Rejonowy zmienił zaskarżoną decyzję, ustalając, zgodnie z opinią biegłego z zakresu chirurgii plastycznej, że w wyniku wypadku wnioskodawca doznał - oprócz 5% ustalonych przez organ rentowy z innego powodu – 11% stałego uszczerbku na zdrowiu i w związku z tym przyznał kwotę 7.744 zł (11x704 zł) tytułem wyrównania jednorazowego odszkodowania.

W pozostałym zakresie odwołanie podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

Powyższe orzeczenie w zakresie pkt I i III zaskarżył organ rentowy.

W apelacji pozwany zarzucił wyrokowi:

1) naruszenie przepisów prawa materialnego, a w szczególności przepisów:

- art. 11 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t. jedn. Dz. U. z 2009r., nr 167, poz. 1322 ze zm.) oraz przepisów;

- § 8 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz. U. z 2013r., poz.954) poprzez niewłaściwe ich zastosowanie i ustalenie, że ubezpieczony doznał stałego uszczerbku na zdrowiu z tytułu wypadku przy pracy wynoszącego 11%;

2) naruszenie przepisów prawa procesowego polegające na:

- sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym,

- naruszeniu reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.).

Z uwagi na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi celem ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje.

Apelacja, zasługuje na uwzględnienie.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył jednorazowego odszkodowania w związku ze zdarzeniem jakie miało miejsce dnia 8 czerwca 2010 roku. Istota sporu sprowadzała się do rozstrzygnięcia zagadnienia jaki procentowy uszczerbek na zdrowiu doznał wnioskodawca, a zatem czy zostały spełnione przesłanki pozwalające na wypłatę odszkodowania określonego w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. 2009, Nr 167, poz. 1322 ze zm.).

W ocenie Sądu Okręgowego przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe nie pozwala na dostateczne wyjaśnienie spornej kwestii.

Przepis art. 233 § 1 k.p.c. stanowi, iż sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów, według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Zgodnie z zaś z treścią art. 278 § 1 k.p.c. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje w wypadkach gdy dla rozstrzygnięcia sprawy wymagane są wiadomości „specjalne”, czyli wiedza z różnych dziedzin nauki, techniki czy sztuki.

Zdaniem Sądu II instancji niewątpliwie jest, że ocena rodzaju i wielkości uszczerbku na zdrowiu wnioskodawcy oraz związku z wypadkiem w pracy wymaga wiadomości specjalnych i musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych. W ramach przyznanej swobody w ocenie dowodów – art. 233 k.p.c., sąd I instancji zatem nie tylko może, ale także powinien uznać opinię jednego biegłego za przekonywającą, a opinię drugiego biegłego zdyskwalifikować (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19.7.1952 r., ŁC 207/52, Nowe Prawo 1953 nr 5, s. 80 i z dnia 24.8.1972 r., II CR 222/72, OSPiKA 1973 nr 5, poz. 93). Podkreślić jednak należy, że dokonując wskazanej oceny sąd nie może opierać się wyłącznie na własnej wiedzy, oderwanej od specjalistycznej wiedzy medycznej. W żadnym wypadku bowiem opinia biegłego, która sądu nie przekonała, nie może być weryfikowana, a zwłaszcza dyskwalifikowana, bez posłużenia się wiedzą specjalistyczną (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 29.11.1949 r., WaC 167/49, Nowe Prawo 1951 nr 2,

s. 62, wyroki Trybunału Ubezpieczeń Społecznych z dnia 9.2.1949 r., TR 123/48, niepublikowany i z dnia 23.12.1958 r., I TR 1071/57, Praca i Zabezpieczenie Społeczne 1969 nr 11 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15.1.1972 r., III CRN 341/72, niepublikowany, z dnia 23.5.1986 r., IV CR 116/86, niepublikowany i z dnia 19.12.1990 r., I PR 148/90, OSP 1991 nr 11-12, poz. 300).

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy uczynił podstawą swego rozstrzygnięcia opinię biegłego z zakresu chirurgii plastycznej C. D., okulisty R. M., chirurgii ogólnej M. G., pulmonologa A. M. oraz psychiatry A. M. uznając je za rzetelne stanowcze i spójne. I jak Sąd sam zaznaczył - oparł się na wszystkich opiniach, bowiem są one wyczerpujące i zawierają uzasadnienie wniosków. Zajmując takie stanowisko nie wyjaśnił już jednak dlaczego jedynie opinia biegłego z zakresu chirurgii plastycznej C. D. była kluczowa w sytuacji, gdy opinia chirurga ogólnego M. G. prezentowała, przy takim samym materiale dowodowym i stwierdzonych schorzeniach, odmienne wnioski końcowe.

W opinii C. D. wskazano, iż u wnioskodawcy występują będące następstwem wypadku blizny poparzeniowe tułowia obu kończyn górnych i dolnych. Blizny te są pozostałością oparzeń stopnia IV III i II B obejmujących całą grubość skóry, wygojonych częściowo samoistnie przez ziarninowanie i nabłonkowanie, częściowo przez ich pokrycie wolnymi przeszczepami skóry. Blizny te zajmują obecnie następującą część powierzchni ciała: tułów – 10%, kończyna górna prawa – 1%, kończyna górna lewa – 1%, kończyna dolna prawa – 8%, kończyna dolna lewa – 2%. W wyniku wypadku przy pracy u wnioskodawcy doszło do rozległych oparzeń całego ciała w obrębie twarzy, tułowia, kończyn górnych i dolnych. Spośród oparzeń – 16% powierzchni ciała obejmowały oparzenia stopnia II i (...), które wygoiły się bez pozostawienia widocznych blizn, tj. które nie stanowiły długotrwałego uszczerbku na zdrowiu i obecnie nie skutkują uszkodzeniem skóry; 22% powierzchni ciała obejmowały oparzenia stopnia (...), III i IV które wygoiły z pozostawieniem widocznych blizn, które skutkują trwałym uszkodzeniem skóry w ponad 1/5 powierzchni i stanowią trwałe uszczerbki na zdrowiu. Uszczerbek na zdrowiu wnioskodawcy z tego tytułu, oceniany przez analogię na podst. poz. 192 załącznika, wynosi: 8% trwający około 3 miesięcy po wypadku; 11% stały uszczerbek na zdrowiu (dożywotni).

Z kolei biegły chirurg ogólny M. G. stwierdził u wnioskodawcy stan po oparzeniu termicznym III/IV stopnia głowy, klatki piersiowej, kończyn górnych i dolnych, prawego pośladka oraz dróg oddechowych łącznie 38% powierzchni ciała. Blizny poparzeniowe głowy, tułowia i kończyn wygojone, bez istotnego upośledzenia funkcji organizmu. Biegły podkreślał, iż za uszczerbek na zdrowiu (stały lub długotrwały) uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu – jest to warunek sine qua non. I nie stwierdził u wnioskodawcy takiego naruszenia sprawności organizmu, z przyczyn chirurgicznych, które powoduje uchwytnie upośledzenie czynności organizmu.

Niewątpliwie jest zatem, że w rozpoznawanej sprawie pozyskane zostały rozbieżne co do wniosków orzeczniczych opinie lekarzy chirurgów (biegły pozostałych specjalności byli zgodni co do braku uszczerbku na zdrowiu). Sąd Rejonowy nie odniósł się do tych rozbieżności podnosząc jedynie w uzasadnieniu wyroku, że kluczowa była opinia biegłego z zakresu chirurgii plastycznej, która w sposób analityczny i wyczerpujący wyjaśniła, iż skóra, jako największy narząd ludzkiego ciała, jest narządem wielofunkcyjnym o podstawowym znaczeniu dla czynności życiowych organizmu. Każdy jej ubytek, nawet zagojony, upośledza jej liczne czynności fizjologiczne (ochronne, immunologiczne, termoregulacyjne, hormonalne, receptorowe), dlatego – jak wskazał biegły – rozległe blizny poparzeniowe, będące wygojonymi powierzchniami martwiczych ubytków oparzeniowych skóry, są trwałym ubytkiem tego narządu ciała, stanowiącym w istocie jego częściową amputację. Biegły wskazał dodatkowo, iż w tym zakresie rozpoznanie lekarza-orzecznika jest niezgodne ze stanem faktycznym („nie powodujące patologicznych następstw zaburzających sprawność organizmu”) ale też niezgodne z istniejącym stanem wiedzy medycznej przyjmującym, że w każdym przypadku oparzenia dotyczącego co najmniej 20% powierzchni skóry rozwija się choroba oparzeniowa, mająca charakter ogólnoustrojowy i nie kończąca się z chwilą zagojenia skórnych ubytków. W motywach pisemnych wyroku zabrakło natomiast omówienia jakie okoliczności czy też braki opinii biegłego chirurga ogólnego M. G. przesądziły o tym, że wnioski w niej zawarte nie zostały przez Sąd uwzględnione w sytuacji, gdy biegły rzeczowo wykazywał słuszność własnej oceny. Argumentacja za przyjęciem jednego lub drugiego stanowiska biegłego lekarza chirurga wymagała więc wiedzy fachowej. Sąd nie mógł zatem samodzielnie – wbrew opinii biegłego M. G., także dostarczającej wiedzy specjalistycznej - poprzestać na opinii C. D. i uznać, że w przypadku ubezpieczonego w związku

z wypadkiem przy pracy doszło do stałego uszczerbku na zdrowia w wysokości 11%. W tej sytuacji zdaniem Sądu Okręgowego, polemizując z wnioskami opinii biegłego w sferze wymagającej wiadomości specjalnych, bez zasięgnięcia opinii innego biegłego lub w drodze uzupełnienia stanowiska biegłych, którzy przyjęli odmienne wnioski orzecznicze, a także przy skonkretyzowanej w piśmie z dnia 5.03.2013 r. opozycji organu rentowego Sąd Rejonowy naruszył art. 233 § 1 kpc (por. wyrok Sądu Najwyższego z 07.07.2005 r. II UK 277/04 opubl. OSNAPiUS 2006 nr 5-6 poz. 97). Naruszenie to jest równoznaczne z nierozpoznanie istoty sporu, którą stanowiła właśnie ocena rodzaju i rozmiaru uszczerbku na zdrowiu. O nierozpoznanie istoty sporu w sprawie o wysokość uszczerbku związanego z wypadkiem przy pracy świadczy także niedopuszczalne określenie wielkości uszczerbku na zdrowiu wnioskodawcy per analogiam na podstawie poz. 192 tabeli, to jest w oparciu o pozycję „zarezerwowaną” wyłącznie dla chorób zawodowych.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 4 k. p. c. uchylił zaskarżony wyrok w punktach I (pierwszym) oraz III (trzecim) i przekazał w tym zakresie sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi X Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, pozostawiając temu Sądowi w myśl art. 108 § 2 k.p.c. rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu za drugą instancję.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd rejonowy w pierwszej kolejności określi stronom stosowny termin do zgłoszenia ewentualnych wniosków dowodowych, a w wypadku braku takich wniosków nada bezczynności procesowej stron odpowiednie znaczenie. Rozważy wówczas jednocześnie potrzebę podejmowania z urzędu takich działań, które doprowadzą do wyeliminowania sprzeczności między opiniami biegłych chirurgów, a w ramach tego m.in. właściwie oceni opinię biegłego z zakresu chirurgii plastycznej. Podjęcie tych działań da Sądowi Rejonowemu podstawę do prawidłowego ustalenia stanu faktycznego sprawy i w konsekwencji rozstrzygnięcia sporu o rozmiar uszczerbku na zdrowiu w związku z wypadkiem przy pracy.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy w Łodzi orzekł, jak w sentencji.

Przewodnicząca Sędziowie